

05/2021

ELÄKETURVAKESKUKSEN TUTKIMUKSIA

TIIVISTELMÄ

Liisa-Maria Palomäki, Kati Ahonen, Ilari Ilmakunnas,
Susan Kuivalainen ja Anu Polvinen

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna 2020 ja muutos vuodesta 2017

Tutkimuksessa tarkastellaan eläkeläisten toimeentulokokemuksia vuosina 2020 ja 2017. Tutkimuksen aineistona ovat Eläketurvakeskuksen 55–85-vuotiaille eläkkeensaajille toteuttamat kyselytutkimukset. Tämän tutkimuksen tavoitteena on tuottaa ajantasainen kuva eläkeläisten toimeentulokokemuksista sekä arvioida näissä tapahtuneita muutoksia vuosien 2020 ja 2017 välillä.

Vuonna 2020 suurin osa eläkeläisistä koki toimeentulonsa jossain määrin helpoksi

Tulosten mukaan suurin osa eläkeläisistä ei koe vaikeuksia toimeentulossaan. Kaksi kolmesta (67,4 %) koki tavanomaisten menojen kattamisen helpoksi. Kahdella kolmesta (66,4 %) eläkeläisestä ei ollut myöskään vaikeuksia kattaa mitään välttämättömäksi katsottavista menoista. Kolmelle neljästä (73,7 %) jäi rahaa välttämättömyysmenojen jälkeen. Kolme neljästä (74,3 %) ilmoitti myös, että he pystyisivät suoriutumaan tuloillaan yllättävästä noin 1 200 euron laskusta. Sama osuus arvioi taloudellisen tyytyväisyytensä joko keskinkertaiseksi tai korkeaksi.

Noin kymmenellä prosentilla toimeentulo vaikeaa, vajaalla viidellä prosentilla suuria vaikeuksia

Jonkinasteisia toimeentulovaikeuksia koki noin joka kolmas eläkeläinen. Noin 10 prosentilla eläkeläisistä oli vaikeampia toimeentulo-ongelmia. Vaikeuksia tai suuria

vaikeuksia tavanomaisten menojen kattamisessa oli 11,2 prosentilla eläkeläisistä. Kahdeksalla prosentilla eläkeläisistä oli myös vaikeaa tai erittäin vaikeaa kahden tai useamman välttämättömyysmenon kattamisessa. Tyypillisin välttämättömyysmeno, jossa vastaajilla oli vaikeuksia, on terveydenhoitomenot. 8,5 prosenttia ilmoitti, että heidän on erittäin vaikeaa tai vaikeaa kattaa näitä menoja.

Neljä prosenttia vastaajista koki suuria vaikeuksia tavanomaisten menojen kattamisessa. Edeltäneen vuoden aikana 3,8 prosenttia eläkeläisistä oli joutunut karsimaan usein terveydenhoitomenoista. Muutama prosentti eläkeläisistä oli joutunut turvautumaan taloudelliseen apuun läheisiltä (5,4 %), muuhun avustukseen, kuten kirkon tai järjestöjen apuun (2,3 %), toimeentulotukeen (2,0 %) tai pikavippeihin (1,6 %) selviytyäkseen välttämättömyysmenoista.

Pienempi osa eläkeläistä koki toimeentulovaikeuksia vuonna 2020 kuin vuonna 2017

Jokaisen tutkimuksessa mukana olleen kysymyksen perusteella eläkeläisten toimeentulo-ongelmat olivat vuonna 2020 harvinaisempia kuin vuonna 2017. Noin kolmannes eläkeläisistä koki tavanomaisissa menoissa jonkinasteisia vaikeuksia vuonna 2020, vuonna 2017 miltei puolet. Aiempaa useammalle jäi lisäksi rahaa välttämättömien menojen jälkeen. Myös eläkeläisten kokemana taloudellinen tyytyväisyys oli korkeampi vuonna 2020 kuin vuonna 2017.

Toimeentulovaikeudet eivät ole vähentyneet tasaisesti, vaan väheneminen näkyy selkeimmin lieviä vaikeuksia kokeneiden kohdalla. Lievät toimeentulovaikeudet olivat vuonna 2020 selvästi harvinaisempia kuin vuonna 2017. Sen sijaan suurien toimeentulovaikeuksien yleisyydessä ei tapahtunut muutosta, vaan näitä kokevien osuus pysyi ennallaan vuoteen 2017 verrattuna. Suuria toimeentulovaikeuksia ovat esimerkiksi toimeentulotukeen tai muihin avustuksiin turvautuminen.

Toimeentulovaikeudet kohdistuvat tiettyihin ryhmiin

Tulokset piirtävät yhdenmukaisen kuvan toimeentulovaikeuksia kokevista ryhmistä. Terveytensä huonoksi kokevilla, vuokralla asuvilla, pienempituloisilla ja alle 65-vuotiailla, joista suuri osa on työkyvyttömyyseläkkeellä, oli muita useammin toimeentulovaikeuksia kaikilla tutkimuksessa käsitellyillä kysymyksillä tarkasteltuna. Usean kysymyksen kohdalla näillä ryhmillä oli kaikkiin eläkeläisiin nähden noin kaksi kertaa yleisemmin vaikeuksia. Myös yksinasuvilla oli jonkin verran keskimääräistä useammin toimeentulovaikeuksia.

Vastaavasti yli 75-vuotiailla, keskimääräistä korkeampituloisilla, terveytensä hyväksi kokevilla ja omistusasunnossa asuvilla toimeentulo-ongelmat olivat muita selvästi harvinaisempia.

Toimeentulo-ongelmat vähenivät useimmissa väestöryhmissä vuoteen 2017 nähden, mutta etenkin näin tapahtui 75 vuotta täyttäneillä ja erityisesti 80–85-vuotiailla. He kokivat myös nuorempia harvemmin toimeentulonsa heikentyneen edeltäneen viiden vuoden aikana.

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna 2020 ja muutos vuodesta 2017
Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2021

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-691-340-0>

www.julkari.fi › [Eläketurvakeskus](#) › [Julkaisut](#) › [Hae julkaisun nimellä]

ISBN 978-951-691-340-0 (PDF)

ISSN 1798-7482 (verkkajulkaisu)

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus
00065 ELÄKETURVAKESKUS
Puhelin 029 41120
Faksi 09 148 1172

Pensionsskyddscentralen
00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
Telefon 029 41120
Fax 09 148 1172

Finnish Centre for Pensions
FI-00065 Eläketurvakeskus
Finland
Phone +358 29 41120
Fax +358 9 148 1172

www.etk.fi
› julkaisut